

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

22 февруари 2024 година*

„Преюдициално запитване — Платежни услуги във вътрешния пазар — Директива (ЕС) 2015/2366 — Член 4, точки 3 и 5 — Платежна услуга или платежна операция — Директива 2009/110/ЕО — Член 2, точка 2 — Издаване на електронни пари — Държане от платежна институция на средства на клиенти без конкретно платежно нареждане — Квалифициране“

По дело C-661/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Литовски върховен административен съд) с акт от 19 октомври 2022 г., постъпил в Съда на 20 октомври 2022 г., в рамките на производство по дело

„ABC Projektai“ UAB, по-рано „Bruc Bond“ UAB,

срещу

Lietuvos bankas,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: Е. Regan, председател на състава, Z. Csehi (докладчик), М. Ilešič, I. Jarukaitis и D. Gratsias, съдии,

генерален адвокат: М. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за „ABC Projektai“ UAB, по-рано „Bruc Bond“ UAB, от J. Jarusevičius, advokatas, и P. Grendelis,
- за литовското правителство, от V. Kazlauskaitė-Švenčionienė и E. Kurelaitytė, в качеството на представители,

* Език на производството: литовски.

- за чешкото правителство, от J. Očková, M. Smolek и J. Vlácil, в качеството на представители,
- за германското правителство, от J. Möller и A. Hoesch, в качеството на представители,
- за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от C. Auvret, S. L. Kaléda, A. Steiblytė и H. Tserera-Lacombe, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 5 октомври 2023 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, точки 3 и 5 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 2015 г., стр. 35), както и на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 2009 г., стр. 7).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между „ABC Projektai“ UAB, по-рано „Bruc Bond“ UAB, и Lietuvos bankas (Литовска национална банка) по повод на отнемането на лиценза за платежна институция, издаден по-рано за ABC Projektai.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2009/110

- 3 Съгласно съображение 7 от Директива 2009/110:

„Уместно е да се въведе ясно определение за електронни пари с цел то да бъде технически неутрално. Това определение следва да обхваща всички ситуации, при които доставчикът на платежна услуга издава предплатена съхранена стойност в замяна на парични средства, ко[я]то мо[же] да се използва[...] за платежни цели, тъй като тя се приема от третите лица като плащане“.

4 Член 1, параграф 1 от Директива 2009/110 предвижда:

„В настоящата директива се установяват правилата за упражняването на дейността по издаване на електронни пари, за която цел държавите членки признават следните категории издатели на електронни пари:

- а) кредитни институции съгласно определението в член 4, точка 1 от Директива 2006/48/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2006 година относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитните институции (ОВ L 177, 2006 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 9, стр. 3)] [...];
- б) институции за електронни пари съгласно определеното в член 2, точка 1 от настоящата директива [...];
- в) институции за пощенски парични преводи [...];
- г) Европейската централна банка и националните централни банки;
- д) държави членки или техни регионални или местни органи [...].“

5 Член 2 от Директива 2009/110 е озаглавен „Определения“ и гласи:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „институция за електронни пари“ означава юридическо лице, на което е предоставен лиценз съгласно дял II за издаване на електронни пари;
- 2) „електронни пари“ означава парична стойност, съхранявана в електронна, включително магнитна форма, представляваща вземане към издателя, която се издава при получаване на средства с цел извършване на платежни трансакции по смисъла на член 4, точка 5 от Директива 2007/64/ЕО [на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 година относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО (ОВ L 319, 2007 г., стр. 1),] и се приема от физическо или юридическо лице, различно от издателя на електронни пари;

[...]“.

6 Съгласно член 10 от Директива 2009/110, озаглавен „Забрана за издаване на електронни пари“:

„Без да се засяга член 18, държавите членки забраняват издаването на електронни пари от физически или юридически лица, които не са издатели на електронни пари“.

Директива 2013/36/ЕС

7 Член 9 от Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на

директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 2013 г., стр. 338) е озаглавен „Забрана за лица или предприятия, различни от кредитните институции, да извършват публично приемане на влогове или други възстановими средства“ и параграф 1 от него предвижда:

„Държавите членки забраняват на лица или предприятия, които не са кредитни институции, да извършват дейност по публично приемане на влогове или на други възстановими средства“.

Директива 2015/2366

8 Член 1 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Предмет“ и параграф 1 от него гласи:

„С настоящата директива се установяват правилата, в съответствие с които държавите членки разграничават между следните шест категории доставчици на платежни услуги:

[...]

б) институциите за електронни пари по смисъла на член 2, точка 1 от Директива 2009/110/ЕО, включително — в съответствие с член 8 от същата директива и с националното право — техните клонове, когато тези клонове са разположени в [Европейския съюз], а главното им управление е извън Съюза, доколкото предоставяните от тези клонове платежни услуги са свързани с издаването на електронни пари;

[...]

г) платежните институции;

[...]“.

9 Член 4 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Определения“ и точки 3, 4, 5, 12 и 23 от него предвиждат:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

3) „платежна услуга“ означава една или повече от стопанските дейности, изброени в приложение I;

4) „платежна институция“ означава юридическо лице, на което е издаден лиценз в съответствие с член 11 за предоставяне и извършване на платежни услуги на територията на целия Съюз;

5) „платежна операция“ означава действие, предприето от платеца или от негово име или от получателя, по внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от основното правоотношение между платеца и получателя;

[...]

12) „платежна сметка“ означава сметка, водена на името на един или повече ползватели на платежни услуги и използвана за изпълнението на платежни операции;

[...]

23) „директен дебит“ означава платежна услуга по задължаване на платежна сметка на платец, когато платежната операция се извършва по инициатива на получателя въз основа на даденото от платеца съгласие на получателя, на доставчика на платежни услуги на получателя или на доставчика на платежни услуги на самия платец“.

10 Член 10 от тази директива е озаглавен „Изисквания за защитни мерки“ и гласи следното:

„1. Държавите членки или компетентните органи изискват от платежната институция, която предоставя платежни услуги, посочени в точки 1—6 от приложение I, да прилага защитни мерки по отношение на всички средства, получени от ползвателите на платежни услуги или от друг доставчик на платежни услуги, за изпълнението на платежни операции, по един от следните начини:

- а) средствата не се смесват в нито един момент със средствата на което и да е физическо или юридическо лице, различно от ползвателите на платежни услуги, от името на които се държат средствата, и когато тези средства се държат от платежната институция и все още не са предадени на получателя или не са преведени на друг доставчик на платежни услуги до края на работния ден, следващ деня, в който са получени, те се депозират в отделна сметка в кредитна институция или се инвестират в сигурни, ликвидни и нискорискови активи, определени от компетентните органи на държавата членка по произход; и средствата са защитени в съответствие с националното право на държавите членки в интерес на ползвателите на платежни услуги срещу претенции на други кредитори на платежната институция, по-специално в случай на несъстоятелност;
- б) средствата са покрити от застрахователна полица или друга сравнима гаранция от застрахователно дружество или кредитна институция, които не са част от същата група, от която е част самата платежна институция, за сума, равностойна на сумата, която би била заделена при липса на застрахователна полица или друга сравнима гаранция, и която е платима в случай на невъзможност на платежната институция да изпълни финансовите си задължения.

2. Когато от платежната институция се изискват защитни мерки по отношение на средствата съгласно параграф 1 и част от тези средства ще се използва за бъдещи платежни операции, а остатъкът — за неплатежни услуги, изискванията по параграф 1 се прилагат и по отношение на частта от средствата, която ще се използва за бъдещи платежни операции. Когато тази част е променлива или не е предварително известна, държавите членки допускат платежните институции да прилагат настоящия параграф въз основа на представителна част от средствата, за която се приема, че се използва за платежни услуги, при условие че тази представителна част може разумно да се определи в удовлетворителна за компетентните органи степен въз основа на данни за минали периоди“.

- 11 Член 11 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Издаване на лиценз“ и параграф 1 от него гласи:

„Държавите членки изискват от предприятията, различни от посочените в член 1, параграф 1, букви а), б), в), д) и е) и различни от физическите или юридическите лица, които се ползват от освобождаване съгласно член 32 или 33, които възнамеряват да предоставят платежни услуги, да получат лиценз за извършване на дейност като платежна институция, преди да започнат да предоставят платежни услуги. [...]“.

- 12 Член 18 от посочената директива е озаглавен „Дейности“ и параграфи 1—5 от него предвиждат:

„1. Освен предоставянето на платежни услуги платежните институции могат да извършват следните дейности:

а) предоставяне на оперативни и тясно свързани с тях спомагателни услуги, като осигуряване на изпълнението на платежни операции, услуги по обмяна на валута, дейности по съхранение на ценности, съхраняване и обработка на данни;

б) управление на платежни системи, без да се засяга член 35;

в) стопански дейности, различни от предоставянето на платежни услуги, при спазване на приложимото право на Съюза и национално право.

2. Когато платежните институции участват в предоставянето на една или повече платежни услуги, те могат да поддържат само платежни сметки, използвани единствено за платежни операции.

3. Получените от платежни институции средства от ползватели на платежни услуги с оглед предоставяне на платежни услуги не представляват влог или друг вид възстановими средства по смисъла на член 9 от Директива 2013/36/ЕС, нито електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО.

4. Платежните институции могат да отпускат кредит, свързан с платежните услуги, посочени в точка 4 или 5 от приложение I, само ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:

а) кредитът има спомагателен характер и се отпуска единствено и само във връзка с изпълнението на платежна операция;

б) независимо от националните правила за отпускане на кредит по кредитни карти, кредитът, отпуснат във връзка с плащане и предоставен в съответствие с член 11, параграф 9 и член 28, се погасява в кратък срок, който при никакви обстоятелства не надвишава 12 месеца;

в) такъв кредит не се отпуска от средствата, които са получени или се държат с цел изпълнение на платежна операция;

г) собственият капитал на платежната институция е достатъчен по всяко време и се преценява като подходящ от надзорните органи предвид общия размер на отпуснатия кредит.

5. Платежните институции не извършват стопанска дейност, изразяваща се в набиране на влогове или други възстановими средства по смисъла на член 9 от Директива 2013/36/ЕС“.

13 Член 78 от Директива 2015/2366 е озаглавен „Получаване на платежни нареждания“ и гласи следното:

„1. Държавите членки гарантират, че моментът на получаване е моментът, в който платежното нареждане е получено от доставчика на платежни услуги на платеца.

Сметката на платеца не се задължава преди получаване на платежното нареждане. Ако моментът на получаване не е в работен ден за доставчика на платежни услуги на платеца, платежното нареждане се счита за получено на следващия работен ден. Доставчикът на платежни услуги може да определи краен срок близо до края на работния ден, след който всяко получено платежно нареждане се счита за получено на следващия работен ден.

2. Ако ползвателят на платежни услуги, който иницира платежно нареждане, и доставчикът на платежни услуги уговорят, че изпълнението на платежното нареждане започва на определен ден или в края на определен срок, или в деня, в който платецът предостави средства на разположение на доставчика на платежни услуги, за момент на получаване на платежното нареждане по член 83 се счита уговореният ден. Ако уговореният ден не е работен ден за доставчика на платежни услуги, полученото платежно нареждане се счита за получено на следващия работен ден“.

14 Член 83 от тази директива е озаглавен „Платежни операции по платежна сметка“ и параграф 1 от него предвижда:

„Държавите членки изискват доставчикът на платежни услуги на платеца да гарантира, че след момента на получаване съгласно член 78 платежната сметка на доставчика на платежни услуги на получателя ще бъде заверена със сумата по платежната операция до края на следващия работен ден. Този срок може да бъде удължен с още един работен ден за иницирани на хартиен носител платежни операции“.

15 Член 87 от посочената директива е озаглавен „Валюр и налични средства“ и параграф 1 от него гласи:

„Държавите членки гарантират, че валюрът за заверяване на платежната сметка на получателя е не по-късно от работния ден, в който сметката на доставчика на платежни услуги на получателя е заверена със сумата по платежната операция“.

16 Приложение I към Директива 2015/2366, озаглавено „Платежни услуги (съгласно член 4, точка 3)“, съдържа списъка с дейностите, които се считат за такива услуги:

„1. Услуги, позволяващи внасянето на пари в наличност по платежна сметка, както и всички операции по обслужване на платежна сметка.

2. Услуги, позволяващи тегления на пари в наличност от платежна сметка, както и всички операции по обслужване на платежна сметка.

3. Изпълнение на платежни операции, включително прехвърляне на средства по платежна сметка при доставчика на платежни услуги на ползвателя или друг доставчик на платежни услуги:

- а) изпълнение на директни дебити, включително еднократни директни дебити;
- б) изпълнение на платежни операции чрез платежни карти или подобни устройства;
- в) изпълнение на кредитни преводи, включително платежни нареждания за периодични преводи.

4. Изпълнение на платежни операции, когато средствата са осигурени от отпусната на ползвателя на платежни услуги кредитна линия:

- а) изпълнение на директни дебити, включително еднократни директни дебити;
- б) изпълнение на платежни операции чрез платежна карта или подобно устройство;
- в) изпълнение на кредитни преводи, включително платежни нареждания за периодични преводи.

5. Издаване на платежни инструменти и/или приемане на платежни операции.

6. Налични парични преводи.

7. Услуги по инициране на плащане.

8. Услуги по предоставяне на информация за сметка“.

Литовското право

- 17 Директива 2015/2366 е транспонирана в литовското право с Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymas (Закон на Република Литва за плащанията), изменен със Закон № XIII-1092 от 17 април 2018 г. (ТАR, 2018 г., брой 2018-6727) (наричан по-нататък „Законът за плащанията), и с Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatymas (Закон на Република Литва за платежните институции), изменен със Закон № XI-549 от 17 април 2018 г. (ТАR, 2018 г., брой 2018-6729).
- 18 Член 46, параграф 1 от Закона за плащанията предвижда, че доставчикът на платежни услуги на платеца гарантира, че след получаване на платежното нареждане сметката на доставчика на платежни услуги на получателя се заверява със сумата по платежната операция в евро, изпълнена в Литва към друга държава членка, не по-късно от края на следващия работен ден, освен в хипотезата по параграф 3 от този член. Този срок може да бъде удължен с още един работен ден, ако платежната операция е иницирана на хартиен носител.

- 19 Директива 2009/110 е транспонирана в литовското право с Lietuvos Respublikos elektroninių pinigų ir elektroninių pinigų įstaigų įstatymas (Закон на Република Литва за електронните пари и институциите за електронни пари), в редакцията му, приложима за спора в главното производство, в сила от 1 август 2018 г. (ТАR, 2018 г., брой 2018-6730).
- 20 Член 5 от този закон забранява издаването на електронни пари от физически или юридически лица, които не са издатели на електронни пари.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 21 ABC Projektai, дружество правопреемник на Brus Bond, получава на 13 октомври 2016 г. от Lietuvos bankas (Литовската национална банка) лиценз за предоставяне на платежни услуги.
- 22 Съответно то има право да предоставя следните платежни услуги: платежни операции, включително прехвърляне на средства по платежна сметка при доставчика на платежни услуги на ползвателя или друг доставчик на платежни услуги; директни дебити, включително еднократни директни дебити; платежни операции чрез платежна карта или подобно устройство и/или кредитни преводи, включително платежни нареждания за периодични преводи, и налични парични преводи.
- 23 На 16 април 2020 г. Литовската национална банка отнема този лиценз, посочвайки десет основания, като преюдициалното запитване по настоящото дело се отнася само до едно от тях, а именно че ABC Projektai е издало електронни пари, без да има качеството на издател на електронни пари, и по този начин е нарушило член 5 от Закона на Република Литва за електронните пари и институциите за електронни пари, в редакцията му, приложима за фактите по главното производство.
- 24 Според Литовската национална банка ABC Projektai е задържало средствата на клиентите по-дълго от необходимото за изпълнение на платежни операции. Тя приема, че кредитирането с получени от клиенти средства на сметки за плащания, без да е посочено конкретно основание за плащане, и задържането на средствата в продължение на няколко дни, а понякога дори и на няколко месеца, без прехвърляне към сметките на получателите на тези плащания, фактически представлява издаване на електронни пари.
- 25 В това отношение Литовската национална банка се основава на Lietuvos banko Priežiūros tarnybos pozicija dėl mokėjimo sąskaitose laikomų lėšų (Становище на надзорния съвет на Литовската национална банка относно държането на средства по платежни сметки), одобрено с Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2016 m. vasario 29 d. sprendimas Nr. 241-53 (Решение № 241-53 на председателя на надзорния съвет на Литовската национална банка от 29 февруари 2016 г.). Видно от това становище, което според Литовската национална банка е прието след консултация с Европейската комисия, платежната институция може да приема средства по открита от нея платежна сметка само във връзка с платежно нареждане, което трябва да бъде изпълнено в сроковете, предвидени в Закона за плащанията, и платежната институция трябва да предприеме достатъчно мерки, за да гарантира, че средствата, получени от трети лица по платежната сметка на клиента, не се задържат по-дълго от необходимото за извършване на плащанията. Ако тези изисквания не бъдат спазени, средствата, държани в платежната сметка при платежната институция, трябва да се считат за влогове, друг вид възстановими средства или електронни пари.

- 26 ABC Projektai оспорва решението, с което му се отнема лицензът на платежна институция, пред Vilniaus apygardos administracinis teismas (Окръжен административен съд Вилнюс, Литва). След като този съд отхвърля жалбата, ABC Projektai подава касационна жалба пред запитващата юрисдикция, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Литовски върховен административен съд).
- 27 ABC Projektai поддържа, че първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото при тълкуването на условията за издаване на електронни пари и съответно не е възприел изводите, произтичащи от решение от 16 януари 2019 г., Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25). От това съдебно решение следвало, че ако платежната услуга не се предоставя от институция за електронни пари и целта ѝ не е издаването или обратното изкупуване на номиналната стойност на електронните услуги, то тази платежна услуга не може да се приеме за дейност, свързана с издаването на електронни пари.
- 28 Запитващата юрисдикция отбелязва, че видно от точка 29 от посоченото съдебно решение, издаването на електронни пари не е „спонтанна“ дейност, а напротив, се извършва за целите на обратното изкупуване на номиналната стойност на електронните пари. В случая обаче ABC Projektai няма за цел издаването на електронни пари. Тъй като някои клиенти не са посочили основание за плащанията, които искат да извършат, необходимите за извършването им средства са били задържани от ABC Projektai над периода, необходим за изпълнение на платежните операции, и са били възстановени на клиентите едва след известно време.
- 29 Тази юрисдикция уточнява, че в посоченото решение Съдът се е произнесъл по въпроса дали платежните услуги, предоставяни от институция за електронни услуги, трябва да се разглеждат като услуги, свързани с издаването на електронни пари, без обаче да разгледа разликата между дейността на платежните институции и тази на институциите за електронни пари.
- 30 При тези обстоятелства Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Литовски върховен административен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„При обстоятелства като тези в главното производство, когато платежна институция приеме средства без конкретно платежно нареждане да ги прехвърли в същия или следващия работен ден, и средствата останат по сметка на платежната институция, предназначена за извършване на платежни операции, по-дълго от предвидените в правната уредба срокове за изпълнение на платежната услуга, следва ли действията на платежната институция да се считат:

- а) за част от платежна услуга или платежна операция по смисъла на член 4, точки 3 и 5 от Директива 2015/2366, извършвана от платежната институция; или
- б) за издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110?“.

По преюдициалния въпрос

- 31 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 4, точка 3 от Директива 2015/2366 и член 2, точка 2 от Директива 2009/110 трябва да се тълкуват в смисъл, че дейността на платежна институция, състояща се в получаване на средства от ползвател на платежна услуга, без при това незабавно да е дадено платежно нареждане, поради което средствата остават на разположение в платежна сметка по смисъла на член 4, точка 12 от Директива 2015/2366, обслужвана от тази институция, съставлява предоставена от тази платежна институция платежна услуга по смисъла на член 4, точка 3 от Директива 2015/2366 или операция по издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110.
- 32 В член 4, точка 3 от Директива 2015/2366 понятието „платежна услуга“ е определено като една или повече от стопанските дейности, изброени в приложение I към тази директива. В съответствие с това приложение тези дейности включват по-специално услугите, позволяващи внасянето на пари в наличност по платежна сметка или тегленето им, както и всички операции по обслужване на платежна сметка, изпълнението на платежни операции, включително платежни операции, при които средствата са осигурени от отпусната на ползвателя на платежни услуги кредитна линия, по-конкретно изпълнение на директни дебити, включително еднократни директни дебити, изпълнението на платежни операции чрез платежна карта или подобно устройство и изпълнението на кредитни преводи, включително платежни нареждания за периодични преводи.
- 33 Съгласно член 4, точка 5 от посочената директива „платежна операция“ означава действие, предприето от платеца или от негово име или от получателя, по внасяне, прехвърляне или теглене на средства, независимо от основното правоотношение между платеца и получателя.
- 34 От това следва, че когато ползвател на платежни услуги предоставя средства на разположение на платежна институция и тези средства са кредитирани по платежна сметка, водена от тази институция на името на ползвателя, тези операции по принцип трябва да се считат за операция, свързана с обслужването на платежна сметка по смисъла на член 4, точка 12 от Директива 2015/2366, и следователно за част от платежна услуга по смисъла на член 4, точка 3 от нея.
- 35 Тези операции обаче не може да не се квалифицират по този начин само защото при получаването на средствата по посочената платежна сметка не е дадено платежно нареждане в самия или в следващия работен ден.
- 36 Действително Директива 2015/2366 предвижда за доставчиците на платежни услуги различни задължения, по-специално що се отнася до срока за изпълнение на платежните нареждания или референтните дати, които трябва да се използват. По-специално съгласно член 83, параграф 1 от Директива 2015/2366 държавите членки изискват доставчикът на платежни услуги на платеца да гарантира, че след момента на получаване на платежното нареждане, който настъпва при условията по член 78 от тази директива, платежната сметка на доставчика на платежни услуги на получателя ще бъде заверена със сумата по платежната операция до края на следващия работен ден, като този срок може да бъде удължен с още един работен ден за инициирани на хартиен носител платежни операции. Що се отнася до вальора за заверяване на сметката на получателя със сумата по платежната

операция, член 87, параграф 1 от Директива 2015/2366 изисква той да е не по-късно от работния ден, в който сметката на доставчика на платежни услуги на получателя е заверена със сумата по платежната операция.

- 37 За сметка на това нито една разпоредба от тази директива не изключва възможността средствата да бъдат кредитирани предварително по платежна сметка с оглед на изпълнението на бъдещи платежни нареждания, включително на все още неуточнени платежни нареждания, нито определя срок, в който след кредитирането на такава сметка с определена сума последната трябва да бъде използвана за целите на платежна операция.
- 38 Напротив, както по същество отбелязва генералният адвокат в точка 55 от заключението си, Директива 2015/2366 се отнася до хипотези на платежни услуги, за чието правилно изпълнение е необходимо средствата да бъдат кредитирани предварително по платежна сметка, без при това да е дадено платежно нареждане.
- 39 Всъщност член 4, точка 23 от тази директива изрично предвижда изпълнението на директни дебити от платежна сметка по инициатива на получателя въз основа на получено от него съгласие на платеца. Правилното изпълнение на такава платежна операция обаче предполага необходимите за тази операция средства да са на разположение предварително по платежната сметка на платеца.
- 40 Освен това член 10, параграф 1 от Директива 2015/2366 задължава платежните институции да прилагат защитни мерки в съответствие с предвидените в букви а) и б) от тази разпоредба правила по отношение на всички средства, получени от ползвателите на платежни услуги или от друг доставчик на платежни услуги за изпълнението на платежни операции. Защитните правила, предвидени в член 10, параграф 1, буква а) от тази директива, изрично обхващат хипотезата, в която тези средства все още се държат от платежната институция и не са предадени на получателя или не са преведени на друг доставчик на платежни услуги до края на работния ден, следващ деня, в който са получени.
- 41 Член 10, параграф 2 от Директива 2015/2366 също е в подкрепа на подобно тълкуване. Всъщност тази разпоредба изрично се отнася до хипотезата, в която някои средства на ползвателя трябва да се използват за бъдещи платежни операции, включително когато размерът на тези средства е променлив или не е предварително известен.
- 42 Освен това предвидената в член 18, параграф 4 от тази директива възможност платежните институции при определени условия да отпускат кредити със спомагателен характер, трудно би могла да се съвмести със строго задължение всяко платежно нареждане да бъде придружено с прехвърляне на съответните суми по сметката, от която ще бъде изпълнено съответното платежно нареждане.
- 43 Въпреки това следва да се уточни, че средствата трябва винаги да се прехвърлят по платежна сметка с оглед на изпълнението на платежни нареждания, независимо дали тези нареждания вече са били уточнени, или са още неуточнени. Всъщност съгласно член 18, параграф 2 от Директива 2015/2366, когато платежните институции участват в предоставянето на една или повече платежни услуги, те могат да поддържат само платежни сметки, използвани единствено за платежни операции.

- 44 Освен това съгласно член 18, параграф 3 от тази директива средствата, които платежните институции получават от ползватели на платежни услуги с оглед на предоставяне на платежни услуги, не представляват влог или друг вид възстановими средства по смисъла на член 9 от Директива 2013/36, нито електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110. Също така съгласно член 18, параграф 5 от нея платежните институции не извършват стопанска дейност, изразяваща се в набиране на влогове или други възстановими средства.
- 45 От това следва, че за да се избегне действията по получаване на средства да се преквалифицират в дейност по набиране на влогове или други възстановими средства, сметките, по които тези средства се кредитират, трябва съгласно член 4, точка 12 от Директива 2015/2366 да се използват единствено за изпълнението на платежни операции.
- 46 Що се отнася до евентуалното преквалифициране на операции като спорните в главното производство в издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110, каквото преквалифициране разглежда запитващата юрисдикция и препоръчва литовското правителство, следва да се припомни, най-напред, че понятието „електронни пари“ по смисъла на тази разпоредба е определено като парична стойност, съхранявана в електронна, включително магнитна форма, представляваща вземане към издателя, която се издава при получаване на средства с цел извършване на платежни транзакции и се приема от физическо или юридическо лице, различно от издателя на електронни пари. Освен това платежните институции нямат право да издават електронни пари предвид общата забрана в този смисъл, предвидена в член 10 от тази директива.
- 47 Макар обаче вписването по платежна сметка също да представлява вземане, изразено в парична стойност, към съответната институция на ползвател на услугите ѝ, издадено при получаване на средства, от даденото в член 2, точка 2 от Директива 2009/110 определение за електронни пари следва, че издаването на електронни пари се различава от обикновеното вписване по платежна сметка по-специално по това, че преди да бъдат използвани за такова плащане, електронните пари трябва да бъдат „съхранявани“ в електронна форма, което означава, че те са били предварително издадени, тоест превърнати в паричен актив, отделен от получените средства, и че използването им като платежно средство се приема от физическо или юридическо лице, различно от издателя на електронни пари.
- 48 Както подчертава генералният адвокат в точки 66—69 от заключението си, за да може дадена дейност да спада към издаването на „електронни пари“ по смисъла на член 2, точка 2 от тази директива, е необходимо най-малкото да е налице договорно съглашение между ползвателя и издателя на електронни пари, съгласно което тези страни изрично се споразумяват, че издателят ще издаде отделен паричен актив в размер на паричната стойност на заплатените от ползвателя средства. При все това прехвърлянето и държането на средства по платежна сметка, без незабавно да се разпоредят платежни операции в размер на стойността на тези средства, не означава, че ползвателят на платежната услуга е дал изрично или мълчаливо съгласие за издаването на електронни пари.
- 49 От преписката по делото не следва, че ABC Projektaі е преобразувало някои от получаваните от него средства в пари, съхранявани в електронна, включително магнитна форма, които биха могли да се използват от мрежа от клиенти, които доброволно биха ги приели.

Напротив, всичко сякаш сочи, че става въпрос за средства, които са депозирани по платежни сметки и могат да се използват единствено за изпълнение на платежни нареждания на съответните ползватели.

- 50 На следващо място, решение от 16 януари 2019 г., Paysera LT (C-389/17, EU:C:2019:25), посочено в акта за преюдициално запитване, не е пряко релевантно в този контекст. Всъщност в делото, по което е постановено това решение, жалбоподателят в главното производство е институция за електронни пари и спорът в главното производство се отнася до правилата за изчисляване на собствения капитал на институциите за електронни пари. В настоящото дело обаче жалбоподателят в главното производство няма такова качество и изглежда никога не е имал намерение да издава електронни пари.
- 51 На последно място и при всички положения, дори да се предположи, че ABC Projektai е нарушило някои от нормативните изисквания, които се прилагат при изпълнението на платежни нареждания, или че е нарушило договорни разпоредби, приложими за обслужването на разглежданата в главното производство платежна сметка, това не превръща непременно извършените от този доставчик операции в издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110. Всъщност, освен в случай на преквалифициране на операцията по причините, посочени в точки 44 и 47 от настоящото решение, неспазването от доставчика на платежни услуги на някои нормативни или договорни изисквания наистина би могло да доведе до подвеждането му под отговорност, но подобни нарушения сами по себе си нямат за последица спорната операция да бъде изключена от приложното поле на Директива 2015/2366.
- 52 С оглед на изложените по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 4, точка 3 от Директива 2015/2366 и член 2, точка 2 от Директива 2009/110 трябва да се тълкуват в смисъл, че дейността на платежна институция, състояща се в получаване на средства от ползвател на платежна услуга, без при това незабавно да е дадено платежно нареждане, поради което средствата остават на разположение в платежна сметка по смисъла на член 4, точка 12 от Директива 2015/2366, обслужвана от тази институция, съставлява предоставена от тази платежна институция платежна услуга по смисъла на член 4, точка 3 от Директива 2015/2366, а не операция по издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110.

По съдебните разноски

- 53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 4, точка 3 от Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 година за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО и член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно

предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО

трябва да се тълкуват в смисъл, че

дейността на платежна институция, състояща се в получаване на средства от ползвател на платежна услуга, без при това незабавно да е дадено платежно нареждане, поради което средствата остават на разположение в платежна сметка по смисъла на член 4, точка 12 от Директива 2015/2366, обслужвана от тази институция, съставлява предоставена от тази платежна институция платежна услуга по смисъла на член 4, точка 3 от Директива 2015/2366, а не операция по издаване на електронни пари по смисъла на член 2, точка 2 от Директива 2009/110.

Подписи